

Helicon wekt collecties weer tot leven

Door PETER VAN DEN BELT

GROENE HART - Stilstaande lucht, een hoge luchtvochtigheid en vuil in de lucht zijn de grootste vijanden van historische collecties.

Jaap van der Burg (l) en Wouter Hijnberg bezig met een antieke bank. We begonnen zonder referentie. Er was en is geen vergelijkbaar bedrijf.

Helicon uit Alphen zorgt ervoor dat aangetaste collecties worden schoongemaakt, bestaande collecties in optimale conditie blijven en dat kunst veilig wordt vervoerd en opgeslagen.

Daarnaast wordt het bedrijf ingeschakeld bij calamiteiten, zoals vorig jaar bij de brand in het museum in Amersfoort. „Onze specialiteit is generalisatie,” zegt Wouter Hijnberg. „We weten overal wat van en als we de kennis of kunde niet in huis hebben, weten we waar we moeten aankloppen.”

Het Alphense bedrijf speelt bijvoorbeeld een grote rol bij de collectieverplaatsing van Kasteel de Haar in Haarzuilens, dat momenteel wordt verbouwd, en het werd recent ingeschakeld door Streekmuseum Hoekse Waard om mee helpen bij het veiligstellen van op spaanplaat geplakt behang uit 1830.

Veel andere opdrachtgevers blijven liever anoniem. „Het draait in ons vak veel om vertrouwelijkheid. Mensen of instellingen roepen ons erbij omdat ze problemen hebben. Dat brengen ze vaak liever niet naar buiten.”

Het is logisch om bij het werk van Helicon meteen aan musea te denken, maar ook veel gemeenten, bedrijven en particulieren hebben collecties. Zo heeft Helicon voor de gemeente Alphen pas een inventarisatie gedaan van de historische meubels in het oude raadhuis. Andere gemeenten vragen om raad bij het beheer van bijvoorbeeld de BKR-collecties.

Helicon bestaat sinds 2000. Gouwenaar Hijnberg en compagnon Jaap van der Burg (Zoetermeer) zegden dat jaar hun baan bij een kunsttransporteur op. „We waren al vernieuwend bezig op het vlak van conserveren, maar een transporteur is niet de juiste plek om dit werk te verrichten. Die zijn meer geïnteresseerd in logistiek en verkoop van bestaande producten. We begonnen zonder referentie. Er was en is geen vergelijkbaar bedrijf.”

Helicon neemt eigenlijk een deel van het collectiebeheer van musea over. Hijnberg: „In feite hebben we nog een vrij jong vak. Een conservator was qua opleiding aanvankelijk vooral gericht op de inhoud van een collectie. Langzamerhand is er een splitsing gekomen en is er meer aandacht voor het fysieke behoud. Dat er voor ons toch werk was, kwam door piekmomenten in de kunstwereld zoals verbouwingen of calamiteiten.”

Langzamerhand heeft het werk van het Alphense bedrijf een structureler karakter gekregen. Er zijn instellingen waar Helicon nu een paar maal per jaar de ronde doet voor bijvoorbeeld schoonmaak en controle op de conditie en aanwezigheid van zilvervisjes en motjes. „En we nemen proeven om te kijken of er bijvoorbeeld schimmelsporen in de lucht zitten.”

Helicon houdt zich ook bezig met productontwikkeling. Hijnberg wil daar nog niet te veel over kwijt, maar het bedrijf ontwikkelde onder meer een box om schilderijen in te vervoeren. Verschillende musea hebben hiervoor al belangstelling getoond. „Maar we ontwikkelen alleen. Het is aan andere partijen om de doos in productie te nemen.”

Het komende jaar hoopt Helicon een nieuw pand ergens in het Groene Hart te betrekken. Die centrale ligging ten opzichte van de Randstad wordt gekoesterd door de twee oprichters van het bedrijf, omdat in het westen van het land toch de meeste klanten zitten.

„Het huidige pand beantwoordt nog niet aan het idee van hoe een depotgebouw eruit moet zien. We hebben een concept ontwikkeld waarbij is gestreefd naar optimale kwaliteit en duurzaamheid voor zo laag mogelijke kosten. We zijn nu naar grond aan het kijken, maar in Alphen is dat vrij lastig.

„We worden door de gemeente gezien als een klein project, terwijl de tendens is om eerder grond te verstrekken aan grote partijen. Het is dus best mogelijk dat we uitwijken naar een van de omringende gemeenten.”

FOTO MARTIN SHARROTT

Artikel: AD – Groene Hart d.d. 23 mei 2009